

NORRTÄLJE
KOMMUN

Diarienummer:
SN 2025-1050

Socialnämndens riktlinjer för ekonomiska behov, behov av boende och Bostad först

Styrdokument, riktlinje

Beslutsfattare:
Socialnämnden

Dokumentansvarig:
Avdelningschef arbete och försörjning

Dokumentnamn	Dokumenttyp	Antagen	Senast reviderad	Beslutsinstans
Socialnämndens riktlinjer för ekonomiska behov, behov av boende och Bostad först	Riktlinje	2025-05-28 § 147 D.nr: 24-1058	2025-06-24 d.nr. SN 25-1050 (redaktionella ändringar utifrån ny socialtjänstlag)	Socialnämnden
Dokumentägare	Dokumentansvarig		Framtagen av	
Socialförvaltningen	Avdelningschef arbete och försörjning		Avdelningschef försörjning och arbete och förvaltningsjurist.	
Ämnesområde	Publicering	Giltig till	Uppföljning och ansvar	Revidering och ansvar
Styrning	Fyren och extern webb	Tills vidare	Minst en gång per mandatperiod. Avdelningschef för arbete och försörjning ansvarar.	Vid behov. Avdelningschef för arbete och försörjning ansvarar.
Dokumentinformation	Styrdokument, riktlinjer			
Dokumentet gäller för	Verksamhet som handlägger ansökan om försörjningsstöd, ekonomiskt bistånd och bistånd till boende.			

Innehållsförteckning

Inledning	6
Syfte	6
Lagstiftning	6
Omfattning	6
Avgränsning	6
Definitioner	6
Koppling till socialnämndens delegationsordning	6
Del A - Riktlinjer för insatser för ekonomiska behov	7
Utredning och handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd	7
Handläggningstider	7
Ansökan	7
Kommunicering av beslutsunderlag	7
Beslut	7
Medlemmar i hushållet	7
Tillhörighetsutredning	7
Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län	7
Information till den enskilde	8
Underlag för beslut	8
Planering mot självförsörjning	8
Fördjupad utredning	8
Utredning och handläggning av nödansökan	9
Handläggningstid	9
Beslutsunderlag	9
Beräkning	9
Beräkningsperiod och krav på planering av ekonomi	9
Beräkning av barn som bor växelvis	9
Inkomster	9
Faktiska inkomster	9
Särskilt om makars, registrerade partners och sambors inkomster	10
Barns och skolorngdomars inkomster, tillgångar och inkomster av kapital	10
Tillgångar	10
Faktiska tillgångar	11
Lätt realiserbara tillgångar	11
Särskilt gällande innehav av bil	11
Andra realiserbara tillgångar	11
Särskilt om bostad och fritidshus som har ett ekonomiskt värde	12
Försörjningsstöd – särskilda beräkningsregler av riksnormen	12
Försörjningsstöd - särskilda skäl till att beräkna kostnader till en högre nivå	12
Särskilt om merkostnad för särskild kost vid medicinska skäl och näringstillskott	12
Särskilt om merkostnad för umgänge med barn	12
Särskilt om merkostnad på grund av att matkostnad är inräknad i avgift	12
Försörjningsstöd - särskilda skäl till att beräkna kostnader till en lägre nivå och nödprövning	12
Försörjningsstöd – skäliga kostnader för poster utanför riksnormen	13
Försörjningsstöd - boende	13
Generella regler om boendekostnad	13

Generella regler om storlek på boende	13
Särskilt om rådrumstid för bistånd till faktiskt boendekostnad	13
Särskilt om andrahandsboende	14
Särskilt om inneboende	14
Särskilt om egen bostadsrätt	14
Särskilt om egen fastighet	14
Särskilt om hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren	14
Särskilt om vuxet kvarvarande barn	15
Särskilt om delad bostad	15
Särskilt om andra boendeformer	15
Särskilt om magasinering då permanent bostad saknas	15
Särskilt om bistånd till boendekostnad i eget boende för ungdomar som föräldrarna är försörjningsskyldiga för	15
Särskilt om boendekostnad under häktningstid och fängelsevistelse	15
Särskilt om boendekostnad vid vistelse på behandlingshem	15
Särskilt om byte till dyrare bostad	15
Försörjningsstöd - hushållsel	16
Försörjningsstöd - vattenkostnad	16
Försörjningsstöd - arbetsresor	16
Försörjningsstöd - hemförsäkring	16
Försörjningsstöd - medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa	17
Ekonomiskt bistånd till levnadskostnader i övrigt	17
Levnadskostnader i övrigt - kostnader för resor	17
Särskilt om resor med kommunala färdmedel	17
Särskilt om färdtjänstavgift	17
Särskilt om sjukresor	17
Särskilt om resa till begravning	17
Särskilt om återföreningsresor	17
Särskilt om umgängesresor	17
Levnadskostnader i övrigt - bredband	18
Levnadskostnader i övrigt - hälso- och sjukvård	18
Levnadskostnader i övrigt - avgift vid inläggande sjukhusvård	18
Levnadskostnader i övrigt - tandvård	18
Särskilt om årlig tandvårdsundersökning	18
Särskilt om akut tandvård	18
Särskilt om övrig nödvändig tandvårdsbehandling	18
Levnadskostnader i övrigt - glasögon	18
Levnadskostnader i övrigt - hemutrustning	19
Särskilt om hemutrustning till nyanlända	19
Levnadskostnader i övrigt - flyttkostnader	19
Levnadskostnader i övrigt - spädbarnsutrustning	20
Levnadskostnader i övrigt - avgifter för barnomsorg	20
Levnadskostnader i övrigt - avgifter för omsorg om personer med funktionsnedsättning	20
Levnadskostnader i övrigt - avgifter för äldreomsorg	20
Levnadskostnader i övrigt - avgift för rättshjälp/andra juridiska kostnader	20
Levnadskostnader i övrigt - avgift för identitetshandling	20
Levnadskostnader i övrigt - avgift för bostadsförmedling/bostadskö	20
Levnadskostnader i övrigt - rekreation	21
Levnadskostnader i övrigt - begravningskostnad	21
Levnadskostnader i övrigt - ekonomiskt bistånd - skulder	21
Ekonomiskt bistånd för särskilda kostnader vid placering	22
Ekonomiskt bistånd - kostnader vid placering av barn och unga	22
Ekonomiskt bistånd - kostnader vid placering av vuxna	22
Särskilt om fickpengar och kostnad för kläder och medicin	22
Särskilt om boendekostnad under placering	22
Särskilt om kostnad för egenavgift vid vård och behandling	22

Särskilda gruppers förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd	22
Bistånd till vuxna som studerar	22
Bistånd till barn och skolungdomar	22
Utbetalningsperiod och utbetalningssätt	23
Ekonomiskt bistånd vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap	23
Del B Riktlinjer för bistånd till tillfälligt boende.....	24
Utredning och handläggning av ansökan om tillfälligt boende	24
Handläggningstider	24
Tillhörighetsutredning	24
Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län	24
Underlag för beslut	24
Planering för att komma ur hemlöshet	24
Förutsättningar för bistånd till tillfälligt boende	24
Del C Riktlinjer för bistånd till boende med socialt bostadskontrakt	26
Generellt om bistånd till boende	26
Boende till nyanlända	26
Handläggning och utredning av ansökan om bistånd till boende	26
Tillhörighetsutredning	26
Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län	26
Underlag för beslut	26
Omfattning och innehåll i insats	27
Beslut och verkställighet	27
Planering för att nå eget boende.....	27
Uppföljning.....	27
Del D - Riktlinjer för insats Bostad först	28
Omfattning och innehåll i insats	28
Handläggning och utredning av ansökan om Bostad först.....	28
Tillhörighetsutredning	28
Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län	28
Kriterier för att kunna beviljas bistånd i form av Bostad först.....	28
Underlag för beslut	28
Beslut och verkställighet	29
Uppföljning.....	29
Övertagande av kontrakt	29

Inledning

Syfte

Dessa riktlinjers syfte är att säkerställa rättssäkerhet och likabehandling i socialnämndens verksamheter som handlägger ärenden om ekonomiskt bistånd, bistånd till tillfälligt boende och Bostad först.

Riktlinjerna utgör ett komplement till gällande lagstiftning och föreskrifter.

Riktlinjerna anger vad som ska anses vara skälig levnadsnivå i normalfallet men ska inte tolkas som absoluta regler. En individuell bedömning ska alltid göras. Utgångspunkten vid den individuella behovsprövningen är vad som skiljer den enskilde från andra i samma situation. Även de krav som ställs på individen ska anpassas efter dennes individuella förmåga och förutsättningar.

Lagstiftning

Socialtjänstlag (2025:400) - SoL

Socialtjänstförordning (2025:468) - SoF

Omfattning

Riktlinjerna omfattar verksamheter som handlägger och utreder ansökningar om ekonomiskt bistånd, bistånd till boende och Bostad först.

Avgränsning

Riktlinjerna anger inte hur den av regeringen årligen fastställda riksnormen ska fördelas på kostnadsposter. Detta ska socialnämnden fatta särskilt beslut om för kommande år senast i november.

Definitioner

Med långvarigt ekonomiskt bistånd avses ekonomiskt bistånd som erhållits under minst 10 månader under ett år. Med mycket långvarigt ekonomiskt bistånd avses ekonomiskt bistånd som erhållits under minst 27 månader under tre år.

Koppling till socialnämndens delegationsordning

Riktlinjerna är kopplade till socialnämndens delegationsordning. När det i riktlinjerna till exempel anges att något som regel beviljas eller som regel inte beviljas är detta att betrakta som ett "beslut *enligt* riktlinjerna" i delegationsordningen.

Samtliga fall av undantag från huvudregler är att betraktas som ett "beslut *utöver* riktlinjerna". För vissa specifika beslut anges delegat i delegationsordning utifrån beloppsgränser eller tidsgränser. Vid tveksamheter om beslutanderätt föreligger ska närmaste gruppleddare eller chef rådfrågas.

Del A - Riktlinjer för insatser för ekonomiska behov

Utredning och handläggning av ansökan om ekonomiskt bistånd

Handläggningstider

Ansökan

När en ansökan inkommer ska handläggning påbörjas senast inom 3 arbetsdagar.

Begäran om komplettering

Den enskilde ska styrka uppgifterna i en ansökan. I de fall den enskildes ansökan är ofullständig i detta avseende ska den enskilde informeras om vilka uppgifter som ska kompletteras samt inom vilken tid kompletteringen ska inkomma. Om kompletteringstiden har passerats utan att begärd komplettering inkommit ska ärendet fortsätta handläggas enligt nedan.

Kommunicering av beslutsunderlag

Innan socialnämnden fattar beslut i ett ärende som avser nyansökan och i ärenden där beslutsunderlaget visar att den enskildes ansökan kommer att avslås i sin helhet, ska kommunikering av beslutsunderlaget ske med den enskilde. Kommunikering ska ske senast inom 5 arbetsdagar från det att beslutsunderlaget eller då kompletteringstiden har passerats. Socialnämnden ska i kommunikeringen ge den enskilde tillfälle att yttra sig över beslutsunderlaget inom en bestämd tid.

I de fall den enskildes ansökan bifalles helt eller delvis ska socialnämnden som regel inte kommunicera den enskilde innan beslut fattas utifrån den enskildes väsentliga intresse av att beslutet kan meddelas omedelbart.

Beslut

I de fall beslutsunderlag är komplett eller då kompletteringstiden/kommuniceringstiden har passerats ska beslut fattas senast inom 5 arbetsdagar.

Medlemmar i hushållet

Som medlemmar i hushållet ska räknas

- makar,
- registrerade partner enligt lagen (1994:1117) om registrerat partnerskap,
- sambor enligt sambolagen (2003:376) och
- barn och ungdomar under 21 år som föräldrarna är underhållsskyldiga för.

Barn och ungdomar räknas som medlemmar i hushållet, både där de stadigvarande bor och där de vistas under umgängestid. Socialnämnden ska beräkna kostnaderna efter det antal dagar barnet eller ungdomen vistas hos respektive förälder.

Tillhörighetsutredning

Utredning avseende att Norrtälje kommun är behörig kommun att pröva ansökan ska alltid göras inledningsvis vid en första ansökan samt vid behov.

Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län

I Överenskommelse om personer i hemlöshet, som gäller mellan kommunerna i Stockholms län, framgår att om person är eller har varit aktuell hos socialtjänsten någon gång de tre senaste månaderna, är det den kommunen som är ansvarig för att utreda och besluta om stöd. Personen ska fortsätta söka stöd hos den kommunen tills personen har fått ett stadigvarande boende i en annan kommun. Om personen inte har varit aktuell hos socialtjänsten de senaste tre månaderna är vistelsekommunen ansvarig för att göra en utredning av kommund tillhörighet. För mer information se [Överenskommelse om personer i hemlöshet \(storsthlm.se\)](https://www.storsthlm.se/overenskommelse-om-personer-i-hemloshet).

Information till den enskilde

Socialnämnden ska som regel informera den enskilde om förutsättningarna för att få ekonomiskt bistånd. Detta innebär att varje sökande ska ges tydlig information både om sin rätt till bistånd och om sin skyldighet att lämna korrekta och fullständiga uppgifter samt skyldighet att anmäla ändrade förhållanden. Sökande ska också få tydlig information om konsekvenserna om han eller hon lämnar oriktiga uppgifter eller låter bli att anmäla förändrade förhållanden.

Underlag för beslut

Socialnämnden ska i förekommande fall kontrollera följande uppgifter innan beslut om ekonomiskt bistånd fattas:

- den eller de sökandes identitet (legitimation, pass)
- eventuella barns boende och vårdnad (folkbokföring, umgängesavtal etc.)
- boende (folkbokföring, hyreskontrakt)
- verifierationer på inkomster (t.ex. lön, arbetslöshetsersättning, ersättningar från Försäkringskassan, avtalsgruppsförsäkringar, arbetsmarknadsförsäkringar)
- eventuell pågående ansökan om förmån från t.ex. Försäkringskassan, Pensionsmyndigheten, CSN
- verifierationer på utgifter (t.ex. boende, hushållsel)
- uppgifter om eventuella tillgångar i form av t.ex. bil, fastighet, båt, bankmedel (sparande, aktier, fonder, pensionsförsäkring m.m.)
- uppgifter om ändamålet för ansökan om behovet rör livsföringen i övrigt (verifierationer, inbetalningskvitton)
- uppgifter som styrker aktuell sysselsättning, t.ex. uppgifter från Arbetsförmedlingen som styrker aktivt arbetssökande eller läkarintyg som styrker nedsatt arbetsförmåga
- uppgifter om engagemang i företag t.ex. enskild firma, handelsbolag och aktiebolag.

Socialnämnden kan som regel avslå en ansökan om ekonomiskt bistånd när en enskild trots en särskild begäran inte förser nämnden med det underlag som behövs eller motsätter sig att nödvändiga kontakter tas.

Planering mot självförsörjning

När försörjningshindret är klarlagt ska en planering upprättas för hur den enskilde ska uppnå självförsörjning. Var och en ska, efter förmåga, bidra till sin försörjning. Socialtjänstens bistånd är inte kravlöst men kraven ska anpassas efter varje person, och ta hänsyn till personens integritet och självbestämmande.

Planeringen ska följas upp löpande och revideras vid behov.

Fördjupad utredning

Senast när biståndsbehovet blir långvarigt ska det som regel genomföras en mer fördjupad utredning av personens livssituation.

Exempel på livsområden som kan behöva beröras:

- Egna försök att lösa försörjningssituationen
- Arbetsliv och utbildning
- Fysisk och psykisk hälsa
- Egna mål och framtidsplaner
- Bostadssituation
- Familjesituation
- Intressen och nätverk
- Ekonomisk situation, t.ex. skulder
- Social situation
- Barns situation och sysselsättning.

Utredning och handläggning av nödensökan

Handläggningstid

En ansökan om nöd ska handläggas omgående.

Beslutsunderlag

Vid en nödensökan krävs att identiteten hos den sökande är styrkt. Kontoutdrag ska som regel krävas för att kunna bevilja ekonomiskt bistånd i dessa situationer. Utredningen ska alltid innefatta uppgifter om vad sökanden själv gjort för att avhjälpa situationen.

Beräkning

Beräkningsperiod och krav på planering av ekonomi

Socialnämnden ska som regel beräkna ekonomiskt bistånd utifrån de inkomster hushållet hade kalendermånaden före den månad som beräkningen avser. Inkomster som hushållet har fått tidigare än månaden innan beräkningen avser ska som regel inte påverka beräkningen, om de inte var mycket höga eller avsedda för en viss längre tidsperiod, t.ex. ett avgångsvederlag.

För personer som fortlöpande har ekonomiskt bistånd ska som regel överskott som uppkommer i förhållande till normen en viss månad avräknas mot det bistånd som ska utgå för nästföljande månad. Som regel räknas överskottet med i längst tre månader från det att överskottet uppstod.

Nämnden ska som regel ställa större krav på ekonomisk planering av en person som har vetat om att den egna inkomsten kommer att upphöra och tidigare har mottagit ekonomiskt bistånd. Samma krav ställs inte när det är fråga om en nyansökan, dvs. en ansökan från någon som inte tidigare har uppburit ekonomiskt bistånd.

Det kan dock bli aktuellt att räkna med inkomster före ansökningstillfället vid nyansökan i situationer där den enskilde har kunnat förutse att hans eller hennes ekonomi inom en nära framtid kunde komma att bli mycket ansträngd. I dessa situationer har den enskilde en skyldighet att planera så att behov av ekonomiskt bistånd så långt möjligt undviks eller åtminstone skjuts på framtiden. Detta kan under vissa omständigheter även gälla redan förbrukade medel.

Beräkning av barn som bor växelvis

Vid gemensam vårdnad när barnet bor växelvis, minst 50 %, hos båda föräldrarna ska normalt inkomster och utgifter som rör barnet delas lika mellan föräldrarna. Vid beräkningen ska halvt barnbidrag och halv månadsnorm, inklusive helt månadsbelopp för hushållskostnader, för barnet räknas in i den biståndssökande förälderns normberäkning. Föräldrarna ska uppmanas att ansöka hos Försäkringskassan om underhållsbidrag vid växelvist boende.

Inkomster

Socialnämnden ska vid bedömningen av behovet av ekonomiskt bistånd som regel räkna med hushållets samtliga faktiska inkomster.

Faktiska inkomster

Inkomster som den enskilde inte kan förfoga över ska som regel inte tas med i beräkningen. Sådana inkomster är:

- överskjutande skatt som tagits i anspråk av kronofogdemyndigheten,
- pension som skulle ha betalats ut om förtida uttag inte hade gjorts eller
- barns inkomster från tillgångar som står under överförmyndarens kontroll när överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Andra faktiska inkomster som socialnämnden i regel inte ska räkna med i beräkningen är:

- ersättning för merkostnader till följd av funktionsnedsättning,
- ersättning för omkostnader i samband med ett åtagande, t.ex. familjehemsersättningens omkostnadsdel,
- försäkringsersättningar som den enskilde får för att kompensera ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomstförlust,
- skadestånd som den enskilde får för att kompensera ekonomiska förluster och som inte utgör ersättning för inkomstförlust,
- stipendier och fondmedel som är avsedda för ett visst ändamål, t.ex. en resa eller
- extra tillägg till studiestöd.

Socialnämnden ska som regel räkna med försäkringsersättningar och skadestånd som kompenserar den enskilde för förlust av egendom som kunnat tillgodose hushållets behov genom att avyttras. Omständigheterna i det enskilda fallet bör bli avgörande på samma sätt som om den enskilde hade haft kvar egendomen.

Särskilt om makars, registrerade partners och sambors inkomster

Makars inkomster ska som regel räknas som gemensamma vid prövningen av rätten till ekonomiskt bistånd. Detsamma ska som regel gälla för registrerade partners inkomster. I regel ska detta även gälla för dem som lever i sådana samboförhållanden som avses i sambolagen (2003:376). För sambor ska socialnämnden räkna med båda parter sammanlagda inkomster och tillgångar från sammanflyttningsdagen.

Socialnämnden ska endast undantagsvis ge ekonomiskt bistånd enbart till den ena parten. Nämnden kan t ex göra undantag från principen om gemensamma tillgångar om den ena parten är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av den andra parten.

Om den ena parten studerar och studierna är en förutsättning för den framtida försörjningen, bör socialnämnden inte ställa som villkor för ekonomiskt bistånd att han eller hon avbryter studierna för att stå till arbetsmarknadens förfogande. Om den studerande däremot har faktiska möjligheter att utan studierna få arbete som medför stadigvarande försörjning, kan det vara rimligt att han eller hon söker arbete för att kunna bidra till familjens försörjning. Den studerande bör dock få fullfölja påbörjad termin eller kurs.

Barns och skolungdomars inkomster, tillgångar och inkomster av kapital

Socialnämnden räknar som regel av hemmavarande barns och skolungdomars inkomster av arbete som överstiger ett prisbasbelopp per kalenderår. Avräkningen ska som regel göras mot barnets eller skolungdomens del i familjens kostnader inklusive boendekostnaden.

Socialnämnden ska som regel räkna av ett barns eller en skolungdoms tillgångar eller inkomster av kapital mot barnets del i familjens kostnader inklusive boendekostnaden.

Barn ska dock som regel kunna ha sparade medel upp till 15 procent av prisbasbeloppet utan att det vid ansökningstillfället påverkar föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet.

Om ett barn har tillgångar som föräldrarna inte kan förfoga över, ska det som regel inte påverka föräldrarnas rätt till ekonomiskt bistånd för barnet. Detta gäller t.ex. bankmedel som står under överförmyndarens kontroll, om överförmyndaren inte ger sitt samtycke till uttag.

Tillgångar

Alla realiserbara tillgångar ska användas för den enskildes försörjning innan han eller hon har rätt till ekonomiskt bistånd. Med realiserbara tillgångar menas bankmedel, aktier, bil, båt, fastighet, dyrbara konst- eller samlarföremål etc.

Faktiska tillgångar

När socialnämnden gör en bedömning av om den enskilde kan tillgodose sitt behov genom egna tillgångar, ska nämnden som regel endast beakta sådana tillgångar som den enskilde faktiskt kan förfoga över eller få tillgång till.

Tillgångar som inte som regel påverkar rätten till ekonomiskt bistånd är t.ex.

- pensionsförsäkringar som inte kan återköpas,
- bankmedel som inte går att ta ut på grund av villkor i ett gåvobrev eller testamente eller
- fast egendom som inte kan överlåtas på grund av en bestämmelse i ett gåvobrev eller testamente.

För att ovanstående inte ska påverka rätten till ekonomiskt bistånd ska socialnämnden som regel begära in underlag som styrker att den enskilde inte kan förfoga över tillgången.

Lätt realiserbara tillgångar

När socialnämnden gör en bedömning av om den enskilde har rätt till ekonomiskt bistånd, ska nämnden som regel beakta kontanter, bankkonton och andra tillgångar som denne förfogar över och som lätt kan realiseras, t.ex. aktier, obligationer och pensionssparande.

Särskilt gällande innehav av bil

Socialnämnden ska som regel beakta värdet av innehavd bil vid beräkning av ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden kan bortse från värdet av innehavd bil om värdet understiger ett prisbasbelopp och om den enskilde måste ha bil

- i sitt arbete,
- för att kunna ta sig till och från sin dagliga sysselsättning, t.ex. därför att allmänna kommunikationsmedel inte har rimlig turtäthet eller finns inom rimligt avstånd från bostaden,
- för att skjutsa barnet eller barnen till förskoleverksamhet,
- av medicinska eller sociala skäl, t.ex. för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder eller
- för att han eller hon riskerar att bli utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående

Socialnämnden kan aktualisera byte till en billigare bil, om bilens värde är högre än ett basbelopp.

Socialnämnden kan bortse från bilar som är äldre än 20 år som inte är veteranbilar, vid beräkning av ekonomiskt bistånd.

Socialnämnden ska bortse från värdet av innehavd bil om den enskilde på grund av funktionsnedsättning har en specialanpassad bil.

Vid innehav av bil som utgör en realiserbar tillgång och som nämnden bedömer att den enskilde inte har behov av ska socialnämnden kan socialnämnden bevilja ekonomiskt bistånd under en rådrumstid om en månad. Om den enskilde efter rådrumstiden fortfarande äger bil ska värdet medräknas som tillgång i beräkning av ekonomiskt bistånd.

Andra realiserbara tillgångar

Om behovet av ekonomiskt bistånd bedöms överstiga tre sammanhängande månader eller om det finns andra särskilda skäl, ska socialnämnden som regel också beakta möjligheten att realisera andra tillgångar som kan påverka socialnämndens bedömning av rätten till bistånd. En tillgång ska dock endast påverka rätten till bistånd, om den har ett betydande värde och om överskottet vid en försäljning motiverar åtgärden. Sådana kapitalvaror som vanligtvis finns i ett hem ska som regel inte påverka rätten till ekonomiskt bistånd, om varornas värde är skäligt. Vid en försäljning ska den enskilde som regel kunna använda intäkten till att betala eventuella lån som är knutna till det som sålts, utan att det påverkar rätten till ekonomiskt bistånd.

Särskilt om bostad och fritidshus som har ett ekonomiskt värde

En villa, bostadsrätt och fritidshus ska som regel endast betraktas som realiserbar tillgång, om en försäljning bedöms kunna ge ett intäktsöverskott som motiverar åtgärden och det finns möjlighet att ordna annat boende. Även om ett överskott talar för en försäljning kan en sådan vara olämplig av andra skäl, t.ex. vid ett kortvarigt biståndsbehov.

Om en försäljning blir aktuell, kan den enskilde få en rådrumstid om sex månader för att sälja villan, bostadsrätten eller fritidshuset. I dessa fall ska ekonomiskt bistånd beviljas under rådrumstiden enligt 12 kap. 2 § SoL med villkor om återbetalning enligt 33 kap. 3 § SoL.

Om den enskilde efter rådrumstiden inte har avyttrat bostadsrätten, villan eller fritidshuset ska den enskilde som regel nekas ekonomiskt bistånd och socialnämnden ska ta ställning till om det ska fattas beslut om återkrav eller om skulden ska efterges.

Försörjningsstöd – särskilda beräkningsregler av riksnormen

Försörjningsstöd - särskilda skäl till att beräkna kostnader till en högre nivå

Socialnämnden beräknar som regel inte kostnader i riksnormen till en högre nivå.

Socialnämnden kan beräkna kostnader till en högre nivå än riksnormen om det finns särskilda skäl. Det gäller när någon har förhöjda kostnader för en eller flera av de budgetposter som ingår i riksnormen och om dessa kostnader inte täcks av annan ersättning. Nedan följer de situationer som kan motivera att beräkning av kostnader i riksnormen till en högre nivå.

Särskilt om merkostnad för särskild kost vid medicinska skäl och näringstillskott

Skälet till behov av särskild kost ska alltid styrkas med läkarintyg som beskriver de medicinska skälen. Det ska framgå hur länge läkarens bedömning gäller. Om tillägg ska beviljas ska det som regel göras enligt Konsumentverkets beräkningar av merkostnader för särskild kost vid vissa sjukdomar. Om den sökande har väsentligt ökade matkostnader, ska möjligheten till merkostnadsersättning undersökas.

Vid vissa sjukdomar kan den sökande vara i behov av särskilt näringstillskott. I de fall näringstillskott är ordinerat av läkare kan normen höjas med merkostnaden om det inte står helt klart att näringstillskottet ersätter vanlig mat och inte innebär någon merkostnad. Högsta godtagbara tillägg är som regel 620 kronor per månad.

Särskilt om merkostnad för umgänge med barn

Rätten till umgänge ska kontrolleras och omfattningen framgå av dom, avtal eller intyg från bo-föräldern. Tillägget beviljas som regel maximalt för 6 dagar per månad och omfattar normposterna livsmedel, lek och fritid, hälsa och hygien och förbrukningsvaror.

Om umgänget är mer omfattande än 6 dagar ska den ekonomiska uppgörelsen mellan föräldrarna kontrolleras innan beslut. Kostnader för umgängesperioder som överstiger fem sammanhängande dygn eller totalt 6 dygn under en månad ska i första hand regleras mellan föräldrarna.

Särskilt om merkostnad på grund av att matkostnad är inräknad i avgift

Merkostnad för mat som uppstår där en person har sin dygnsvila. Merkostnaden ska styrkas med faktura och beviljas som tillägg till riksnormen. Tillägg beviljas som regel med upp till en kostnad om 500 kronor per månad.

Försörjningsstöd - särskilda skäl till att beräkna kostnader till en lägre nivå och nödprövning

Bistånd i akuta nödsituationer kan beviljas även om rätt till försörjningsstöd i övrigt inte föreligger. Den som saknar medel till mat, hyra, el eller medicin kan beviljas ekonomiskt bistånd för att avhjälpa eller förhindra akut nödsituation om behovet inte kan tillgodoses på annat sätt. Detta gäller även om den sökande förbrukat inkomster som överstiger ekonomiskt biståndsnormen.

Reducerat bistånd kan också beviljas till en sökande som tillfälligt vistas i kommunen för att avvärja en akut nödsituation. En individuell bedömning görs och biståndet kan t.ex. avse livsmedel, tillfälligt uppehälle (se "[Riktlinjer för tillfälligt boende](#)") eller hemresor inom eller utom Sverige.

Om den enskilde inte har vissa kostnader som ingår i riksnormen eller dessa är lägre än riksnormen kan reducerat bistånd beviljas, t.ex. under vistelse i heldygnsvård, se till exempel under "[Ekonomiskt bistånd – kostnader vid placering av vuxna](#)".

Försörjningsstöd – skäliga kostnader för poster utanför riksnormen

Försörjningsstöd - boende

Vid bedömning av om en boendekostnad är skälig ska som regel både den faktiska boendekostnaden och boendestorlek beaktas. Nedan följer generella regler för boendekostnad samt specifika regler för olika typer av boende och olika boendelösningar.

Generella regler om boendekostnad

För att ekonomiskt bistånd till boendekostnad ska kunna beviljas ska som regel den sökande vara folkbokförd på adressen samt ha sin dygnsvila där.

Vid biståndsbehov som understiger sex månader ska socialnämnden som regel godta den enskildes faktiska kostnad och behov av boende. Detta ska som regel inte tillämpas, om boendet är en särskilt dyrbar nödlösning, t.ex. boende på hotell, och nämnden kan erbjuda ett billigare alternativ med godtagbar standard i avvaktan på en permanent lösning.

Vid biståndsbehov som överstiger sex månader ska utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendekostnad vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig. Kostnaden relateras även till hyresnivån hos allmännyttan.

I skälig boendekostnad ingår hyreskostnad och kostnad för uppvärmning samt övriga obligatoriska avgifter som den enskilde inte kan fransäga sig. Som regel är skälig boendekostnad enligt följande:

- 1 person 6 700: -
- 2 personer 8 000: -
- 3 personer 9 300: -
- 4 personer 11 400: -
- 5 personer 12 100:-

Generella regler om storlek på boende

Om boendekostnaden är i nivå med eller understiger skälig boendekostnad, eller om biståndsbehovet understiger sex månader ska socialnämnden som regel godta den enskildes storlek på boende.

Vid biståndsbehov som överstiger sex månader och där boendekostnaden överstiger skälig boendekostnad, ska utgångspunkten vid bedömningen av vad som är skälig boendestorlek som regel vara ett rum per person, vuxen eller barn över ett år, köket oräknat. Vilket för 2 vuxna och 2 barn innebär 4 rok och för 1 vuxen och ett barn innebär 2 rok. För växelvis boende eller regelbundet umgänge med barn ska hänsyn tas till behovet av en bostadsstorlek som tillgodoser barnets behov.

Särskilt om rådrumstid för bistånd till faktiskt boendekostnad

Oavsett om biståndsbehovet bedöms som kortvarigt eller långvarigt ska socialnämnden vid första ansökan och vid behov bedöma om boendekostnaden är skälig. Om socialnämnden bedömer att boendekostnaden inte är skälig, ska nämnden som regel ändå godkänna den under en övergångstid om sex månader så att den enskilde ges skälig tid att förändra sin boendekostnad.

Nämnden ska som regel även godkänna den faktiska boendekostnaden så länge den enskilde aktivt medverkar till att finna ett billigare boende eller på annat sätt försöker sänka sina boendekostnader. Rådrumstiden ska i dessa fall som regel förlängas med tre månader åt gången.

Om den enskilde efter information från socialnämnden samt efter rådrumstiden väljer att behålla ett boende med en kostnad som inte är skälig och inte har medverkat till att finna ett billigare boende ska ekonomiskt bistånd som regel beräknas utifrån den boendekostnad som bedöms skälig enligt ovan.

Nedan följer särskilda regler för olika boendeformer som gäller utöver det som anges ovan.

Särskilt om andrahandsboende

Ett skriftligt avtal mellan sökanden och förstahandshyresgästen ska som regel alltid uppvisas. Detta ska innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, bostadens storlek, adress samt vad som ingår i hyran. För att kunna bedöma om hyreskostnaden är skälig enligt ovan ska som regel även förstahandskontrakt eller hyresspecifikation begäras in.

Särskilt om inneboende

Ett skriftligt avtal mellan sökanden och den som besitter bostaden ska som regel alltid uppvisas. Detta ska innehålla överenskommelse om hyrestidens längd, ömsesidig uppsägningstid, bostadens storlek, adress samt vad som ingår i hyran. För att kunna bedöma om hyreskostnaden är skälig ska som regel i förekommande fall förstahandskontrakt begäras in där bostadens storlek och hyra framgår. Hyran för inneboenderum ska som regel bedömas utifrån vad den sökande disponerar enligt uppvisat avtal med den som besitter bostaden.

Den faktiska boendekostnaden ska som regel beviljas om den inte är oskälig i förhållande till det hyrda utrymmet.

För att boendekostnaden för en inneboende ska vara skälig ska hyran som regel vara en proportionerlig andel av den hyra som den som besitter bostaden betalar med tillägg för möbler, utrustning och andra nyttigheter. Enligt hyreslagen ska inte tillägg för möbler och annan utrustning överstiga 15 procent av den hyra som den som besitter bostaden betalar. Tillägg för andra nyttigheter som ingår i upplåtelsen ska som regel inte överstiga de kostnader som den som besitter bostaden har för dem.

De som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren ska som regel inte räknas som inneboende.

Särskilt om egen bostadsrätt

Socialnämnden ska som regel vid beräkning av den faktiska boendekostnaden beakta månadsavgiften, uppvärmningskostnaden samt lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande av lägenheten. Socialnämnden ska som regel också beakta om den enskilde har rätt till skattejämkning för räntekostnaden. Vid tillgång i form av egen bostadsrätt ska nämnden också utreda om bostadsrätten utgör en realiserbar tillgång ["Särskilt om bostad och fritidshus som har ett ekonomiskt värde"](#).

Särskilt om egen fastighet

Socialnämnden ska som regel vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för eget hus i förekommande fall beakta tomträttsavgäld och räntekostnaden för lån som tagits för inköp och underhåll eller liknande av fastigheten. Socialnämnden ska som regel även beakta om den enskilde har rätt till skattejämkning för räntekostnaden och tomträttsavgäld. I den faktiska boendekostnaden ska som regel dessutom nödvändiga driftkostnader räknas in, t ex för uppvärmning, vatten och avlopp, sophämtning och försäkring. Vid tillgång i form av egen fastighet ska nämnden också utreda om fastigheten utgör en realiserbar tillgång, ["Särskilt om bostad och fritidshus som har ett ekonomiskt värde"](#).

Särskilt om hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren

Vid beräkning av den faktiska boendekostnaden för person som lever i en hushållsgemenskap med bostadsinnehavaren utan att vara sammanboende (exempelvis ett kvarvarande vuxet barn eller förälder) ska socialnämnden som regel beakta hur stor andel av bostaden den enskilde disponerar. Beräkningen ska som regel följa Riksförsäkringsverkets föreskrifter (RFFS 1998:9).

Särskilt om vuxet kvarvarande barn

Med ett kvarboende vuxet barn avses ett barn som efter fyllda 18 år bor kvar i föräldrahemmet men som föräldrarna inte är underhållsskyldiga för.

Ett kvarboende vuxet barn som får ekonomiskt bistånd ska som regel genom biståndet få möjlighet att betala sin del av familjens boendekostnad i följande situationer:

- om föräldrarna helt eller delvis mister rätten till bostadsbidrag eller
- om det vuxna barnet tidigare har betalt del av hyran hemma under period av minst sex månader. Perioden ska inte ligga mer än sex månader bakåt i tiden.
- För de som tecknat eget hyresavtal beviljas boendekostnad enligt riktlinjer.

Särskilt om delad bostad

Socialnämnden ska som regel vid beräkning av den faktiska boendekostnaden beakta kostnaden delad med antalet boende i bostaden om flera personer delar bostad, men saknar eller har begränsad hushållsgemenskap.

Särskilt om andra boendeformer

Socialnämnden ska som regel för andra boendeformer, t ex husvagn, båt eller hotell beräkna den faktiska boendekostnaden efter omständigheterna i varje enskilt fall. I vissa fall kan det vara motiverat att lägga till kostnader som ingår i ett vanligt boende, t ex dusch och tvättmaskin.

Särskilt om magasinering då permanent bostad saknas

För den som saknar permanent bostad ska socialnämnden som regel räkna med eventuell kostnad för magasinering av egna tillhörigheter i boendekostnaden under en skälig tid om sex månader.

Särskilt om bistånd till boendekostnad i eget boende för ungdomar som föräldrarna är försörjningsskyldiga för

Bistånd till boendekostnad i eget boende för ungdomar som föräldrarna är försörjningsskyldiga beviljas som regel inte.

Socialnämnden kan emellertid bevilja ekonomiskt bistånd till boendekostnad i eget boende för ungdomar som föräldrarna är försörjningsskyldiga för om det är nödvändigt för att ett vuxet barn ska uppnå skälig levnadsnivå och genom att bo i föräldrahemmet förhindras att leva ett normalt vuxenliv och bli självständig.

Särskilt om boendekostnad under häktningstid och fängelsevistelse

Häktade och personer som avtjänar en faktisk strafftid på högst sex månader ska som regel ges ekonomiskt bistånd till den faktiska boendekostnaden under hela häktningstiden respektive strafftiden, om de annars riskerar att bli bostadslösa. Socialnämnden ska som regel rekommendera den enskilde som avtjänar ett straff att hyra ut sin bostad i andra hand, om hyresvärden ger sitt samtycke och det är lämpligt. Om hyresvärden inte ger något sådant samtycke, kan hyresgästen begära tillstånd till uthyrningen hos hyresnämnden. Socialnämnden ska som regel i förekommande fall ge ekonomiskt bistånd till boendekostnaden i avvaktan på hyresnämndens beslut.

Särskilt om boendekostnad vid vistelse på behandlingshem

Personer som beviljats bistånd till behandlingshem ska som regel beviljas boendekostnad i ordinarie boende under behandlingstiden.

Särskilt om byte till dyrare bostad

Socialnämnden ska som regel inte bevilja ekonomiskt bistånd till dyrare boende under pågående bidragsberoende.

Socialnämnden kan emellertid bevilja ekonomiskt bistånd för flytt till ett dyrare boende, utifrån den nya boendekostnaden, under förutsättning att flyttningen är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå. Det kan t.ex. gälla:

- om det finns medicinska eller starka sociala skäl som styrker behovet av flyttning,

- om det finns svåra personliga motsättningar mellan hushållsmedlemmarna, t.ex. mellan förälder respektive styvförälder och ett vuxet barn eller mellan makar eller samboende,
- om bostadens standard inte är skälig vad avser fysisk miljö och utrustning,
- om den enskilde måste flytta till följd av att han eller hon är eller har varit utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller för något annat brott eller
- vid trångboddhet.

Vid bedömningen av vad som är skälig boendestandard vid byte till dyrare bostad bör utgångspunkten vara vad en låginkomsttagare på orten normalt har möjlighet att kosta på sig.

Försörjningsstöd - hushållsel

Socialnämnden ska som regel godta den enskildes faktiska kostnader för hushållsel, om kostnaderna är skäliga. Som stöd för bedömningen av vad som anses vara skälig kostnad för hushållsel ska Konsumentverkets beräkning av hushållskostnader för hushållsel användas som uppdateras årligen (Hushållskostnader ÅÅÅÅ).

När vuxna som inte är gifta/sambos delar lägenhet kan som regel de olika hushållen beviljas bidrag för sin del av kostnaden för hushållsel. Kostnaden för förbrukningen delas då på antal personer, inkl. barn, i hushållet.

Försörjningsstöd - vattenkostnad

Socialnämnden ska som regel bevilja den faktiska kostnaden för vatten om den är skälig. Som stöd för bedömningen av vad som anses vara skälig vattenkostnad ska Konsumentverkets beräkning av hushållskostnader för vatten användas som uppdateras årligen (Hushållskostnader ÅÅÅÅ).

Försörjningsstöd - arbetsresor

Socialnämnden ska som regel bevilja kostnad för arbetsresor i form av SL-kort till arbetssökande.

Kostnad för arbetsresor med egen bil beviljas som regel inte.

Om den enskilde behöver bil för arbetsresor, bör de faktiska kostnaderna för arbetsresorna kunna användas som underlag vid beräkningen av skäliga bilkostnader, t.ex. för

- bensin,
- skatt,
- försäkring och
- besiktning.

Behov av bil kan t.ex. finnas om

- allmänna kommunikationer saknas,
- turtätheten är starkt begränsad eller
- den enskilde lider av sjukdom eller har funktionsnedsättning.

För övriga resekostnader, se ["Levnadskostnader i övrigt - kostnader för resor"](#).

Försörjningsstöd - hemförsäkring

Socialnämnden ska som regel godta den enskildes faktiska kostnader för hemförsäkring på grundnivå/basnivå, om kostnaderna är skäliga. Som stöd för bedömningen av vad som anses vara skälig kostnad för hemförsäkring ska Konsumentverkets beräkning av hushållskostnader för hemförsäkring användas som uppdateras årligen (Hushållskostnader ÅÅÅÅ).

Kostnad för hemförsäkring beviljas månadsvis oavsett om den enskilde betalar månadsvis eller med annan intervall.

Försörjningsstöd - medlemskap i fackförening och arbetslöshetskassa

Socialnämnden ska som regel godta den enskildes faktiska kostnader för avgifter till fackförening och arbetslöshetskassa.

Den enskilde ska uppmanas att ansöka om att få avgiften nedsatt helt eller delvis. Kostnad för medlemskap beviljas månadsvis oavsett om den enskilde betalar månadsvis eller med annan intervall.

Ekonomiskt bistånd till levnadskostnader i övrigt

Levnadskostnader i övrigt - kostnader för resor

Särskilt om resor med kommunala färdmedel

Ekonomiskt bistånd kan som regel utgå till kostnad för resa med kommunalt färdmedel efter behovsprövning. För arbetsresor, se ["Försörjningsstöd - arbetsresor"](#).

Särskilt om färdtjänstavgift

Socialnämnden ska som regel vid beräkningen av skäliga kostnader för resor med färdtjänst beakta färdtjänstavgiften. Kostnad för resor med kommunalt färdmedel ska som regel inte beviljas samtidigt. Bistånd till avgift för riksfärdtjänst ska som regel bedömas på samma sätt som kostnad för andra resor som inte är lokala. Kostnad för medresenär beviljas som regel inte.

Särskilt om sjukresor

Ekonomiskt bistånd ska som regel beviljas för kostnad för sjukresor ska som regel beviljas.

Särskilt om resa till begravning

Ekonomiskt bistånd ska som regel beviljas för lägsta kostnad för resa till begravning och resa till bouppteckning inom Sverige om den avlidne är make, maka eller motsvarande, förälder, barn, syskon, mor- och farförälder eller barnbarn.

Bistånd beviljas som regel inte till resor till begravning eller resa till bouppteckning utanför Sverige.

Bistånd beviljas som regel inte till kostnad för resa till begravning eller resa till bouppteckning om den avlidne hade annan relation till den biståndssökande.

I riksnormen ingår pengar till kläder varför extra bidrag till begravningskläder som regel inte beviljas.

Särskilt om återföreningsresor

Som regel beviljar socialnämnden inte ekonomiskt bistånd för dessa kostnader.

Särskilt om umgängesresor

Socialnämnden ska som regel bevilja ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för att ett barn ska kunna umgås med sin förälder som bor på annan ort i Sverige. Ekonomiskt bistånd ska som regel ge möjlighet till minst en resa per månad. Om barnet bor tillsammans med endast en förälder, skall den föräldern ta del i kostnaderna för de resor som föranleds av barnets behov av umgänge med den andra föräldern. Det skall ske efter vad som är skäligt med hänsyn till föräldrarnas ekonomiska förmåga och övriga omständigheter.

Avgörande för vad som är att anse som skälig kostnad för resor och hur ofta bistånd bör ges till kostnader för umgänge bör anpassas till vad låginkomsttagare på orten normalt har råd med. Vid denna bedömning ska nämnden även beakta vad som har reglerats genom dom eller beslut av domstol eller genom avtal om umgänge.

Förutom reskostnader ska även andra kostnader som är nödvändiga för att umgänget ska kunna komma till stånd som regel ingå i biståndet, t.ex. skäliga kostnader för logi.

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till kostnad för umgängesresa utanför Sverige eller till fler umgängesresor än en per månad.

Levnadskostnader i övrigt - bredband

Socialnämnden ska som regel bevilja ekonomiskt bistånd till kostnad för bredband med 300 kronor per månad.

Levnadskostnader i övrigt - hälso- och sjukvård

Socialnämnden ska som regel bevilja ekonomiskt bistånd för skäliga kostnader för hälso- och sjukvård som är medicinskt påkallad och ingår i högkostnadsskyddet.

Ekonomiskt bistånd ska som regel också omfatta skäliga kostnader för:

- hjälpmedel och förbrukningsmaterial som förskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal och
- läkemedel som ingår i högkostnadsskyddet och som förskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal.

Som regel beviljas inte ekonomiskt bistånd till kostnader för hälso- och sjukvård eller läkemedel utanför högkostnadsskyddet. Undantag från denna regel kan göras avseende kostnader som bedöms nödvändiga för att uppnå en skälig levnadsnivå och som förskrivits av behörig hälso- och sjukvårdspersonal.

Levnadskostnader i övrigt - avgift vid ineliggande sjukhusvård

Socialnämnden ska som regel bevilja patientavgiften för ineliggande sjukhusvård. Patientavgiften omfattar både kostnad för hälso- och sjukvård samt kostnad för mat. När den enskilde har erhållit försörjningsstöd för samma period som den ineliggande sjukhusvården ska kostnad för patientavgiften reduceras med riksnormens kostnadspost för mat för dessa dagar.

Levnadskostnader i övrigt - tandvård

Socialnämnden ska som regel ge ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för nödvändig tandvård. Hit räknas också förebyggande åtgärder mot karies och tandlossning. Socialnämnden ska som regel väga in om biståndsbehovet beräknas bli kort- eller långvarigt och personens förmåga att inom rimlig tid bekosta vården.

Särskilt om årlig tandvårdsundersökning

För de som varit beroende av försörjningsstöd ett år eller längre ska som regel ekonomiskt bistånd till årlig undersökning och förebyggande behandling beviljas med högst 1 500 kronor per år.

Särskilt om akut tandvård

Om behovet av tandvård är akut ska socialnämnden som regel inte ställa krav på att den enskilde ansöker om ekonomiskt bistånd före behandlingen.

Särskilt om övrig nödvändig tandvårdsbehandling

Avseende övrig behandling ska som regel kostnadsförslag avseende tandvård inlämnas i samband med ansökan om ekonomiskt bistånd så bedömning kan göra som behandling och kostnad är skälig. Förutom rent medicinska aspekter ska socialnämnden som regel beakta sociala konsekvenser som kan uppstå vid utebliven tandvård. Socialnämnden ska som regel grunda sin bedömning på behandlande tandläkares val av åtgärd och vad denne anser vara nödvändig tandvård. Socialnämnden ska som regel kunna ställa krav på att en tandläkarkonsult också anlitas, om behandlingskostnaderna är höga eller om det finns olika behandlingsalternativ.

Levnadskostnader i övrigt - glasögon

Socialnämnden beviljar som regel ekonomiskt bistånd för synundersökning upp till 600 kronor samt kostnad för glasögon för att korrigera synfel på långt håll som är ordinerade av optiker eller läkare upp till 1 100 kronor. Högre belopp kan accepteras om optiker eller läkare intygar att detta beror på medicinska skäl och t.ex. avser särskild slipning. Ekonomiskt bistånd till kostnad för linser beviljas som

regel om det är det enda alternativet för sökanden och det medicinska behovet är styrkt med underlag från optiker eller läkare.

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till kostnad för vanliga läsglasögon. Behovet kan i stället tillgodoses inom ramen för riksnormens post för hälsa och hygien.

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till kostnad för specialslipade eller specialbehandlade glas, såsom färgade eller extra tunna glas om det medicinska behovet inte är styrkt med underlag från optiker eller läkare.

Barn som behöver glasögon eller linser kan få bidrag till detta via region Stockholm.

Levnadskostnader i övrigt - hemutrustning

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till kostnader för hemutrustning.

För de biståndssökande som inte bedöms ha möjlighet att inom den närmaste tiden själv bekosta, komplettera, ersätta eller reparera sin hemutrustning, kan ekonomiskt bistånd till kostnad för hemutrustning beviljas som krävs för att ett hem ska kunna fungera. Med hemutrustning avses t.ex. sådan utrustning som behövs för matlagning, umgänge, sömn, förvaring, rengöring och rekreation. Även den hemelektronik som är nödvändig för att den enskilde ska kunna kommunicera och ta del av information ska omfattas av begreppet hemutrustning.

Socialnämnden ska ge ekonomiskt bistånd till hemutrustning utan villkor om att särskilda inköpsställen ska användas, om det inte finns särskilda skäl för det.

För fullständig hemutrustning kan bistånd utgå upp till ett maxbelopp enligt följande procentsatser av prisbasbeloppet:

Antal personer	Procent av prisbasbelopp
1 vuxen	20 %
1 vuxen + 1 barn	36 %
1 vuxen + 2 barn	44 %
1 vuxen + 3 barn	52 %
1 vuxen + 4 barn eller fler	60 %
2 vuxna	28 %
2 vuxna + 1 barn	44 %
2 vuxna + 2 barn	52 %
2 vuxna + 3 barn eller fler	60 %

Särskilt om hemutrustning till nyanlända

Utöver regler som anges ovan avseende hemutrustning beviljar socialnämnden ekonomiskt bistånd till nyanlända som anvisats till Norrtälje kommun sådan hemutrustning som kan tillgodose de nyanländas behov av att kunna äta och sova de första månaderna. Socialnämnden införskaffar hemutrustningen inför mottagande. Vid efterföljande behovsprövning avräknas kostnad för hemutrustning som redan har beviljats och införskaffats.

Levnadskostnader i övrigt - flyttkostnader

Socialnämnden ska som regel ge ekonomiskt bistånd till flyttkostnader, om flyttningen är nödvändig för att den enskilde ska uppnå en skälig levnadsnivå eller vid långvarigt bidragsberoende, om flytten medför en lägre boendekostnad.

Ekonomiskt bistånd till flyttkostnader som regel omfatta:

- hyra av bil, inklusive försäkring,
- bensin,
- hyra av flyttlådor

Ekonomiskt bistånd till kostnad för flyttfirma beviljas som regel inte. Om den enskilde på grund av sjukdom, ålder eller andra skäl inte klarar av att flytta på egen hand, kan biståndet omfatta skäliga kostnader för en flyttfirma. I dessa fall bör tre kostnadsförslag inhämtas innan bistånd till kostnad för flyttfirma beviljas.

Levnadskostnader i övrigt - spädbarnsutrustning

Socialnämnden beviljar som regel ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för nödvändig spädbarnsutrustning i samband med ett barns födelse upp till 17 % av prisbasbeloppet.

Till spädbarnsutrustning räknas bl.a.

- grunduppsättning kläder
- säng med sängkläder och andra tillbehör,
- skötbädd med tillbehör,
- bärsele,
- barnvagn med tillbehör och
- utrustning för bad.

Levnadskostnader i övrigt - avgifter för barnomsorg

Socialnämnden ska som regel bevilja kostnad för barnomsorg i väntan på nedsättning av avgift.

Levnadskostnader i övrigt - avgifter för omsorg om personer med funktionsnedsättning

Socialnämnden ska som regel bevilja kostnad för omsorg om personer med funktionsnedsättning i väntan på nedsättning av avgift.

Levnadskostnader i övrigt - avgifter för äldreomsorg

Socialnämnden ska som regel bevilja kostnad för omsorg om personer med funktionsnedsättning i väntan på nedsättning av avgift.

Levnadskostnader i övrigt - avgift för rättshjälp/andra juridiska kostnader

Socialnämnden ska som regel bevilja ekonomiskt bistånd till kostnad för rättshjälpsavgift.

Socialnämnden ska som regel inte bevilja ekonomiskt bistånd till andra juridiska kostnader. Ekonomiskt bistånd kan beviljas till andra juridiska kostnader i undantagsfall i mycket speciella situationer om det behövs för att den enskilde ska uppnå skälig levnadsnivå.

Levnadskostnader i övrigt - avgift för identitetshandling

Socialnämnden ska som regel bevilja ekonomiskt bistånd till kostnad för identitetshandling.

Socialnämnden ska som regel inte bevilja ekonomiskt bistånd till kostnad för pass.

Levnadskostnader i övrigt - avgift för bostadsförmedling/bostadskö

Socialnämnden ska som regel bevilja avgift för bostadsförmedling upp till ett maxbelopp om 200 kr/år/hushåll.

Levnadskostnader i övrigt - rekreation

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till rekreation.

Socialnämnden kan bevilja ekonomiskt bistånd till skäliga kostnader för rekreation, om det finns särskilda skäl. Det kan finnas särskilda behov av rekreation för särskilda målgrupper som under de senaste 12 månaderna beviljats ekonomiskt bistånd och som inte beräknas få egen inkomst under en överskådlig tid. Till exempel hos barnfamiljer som under lång tid på grund av ekonomiska problem inte har kunnat få någon form av semester och hos vuxna med långvariga medicinska eller sociala problem. Ekonomiskt bistånd till rekreation bör räcka t.ex. till en tåg- eller bussresa, logi eller kostnad för lägervistelse upp till 1000 kronor per år/person.

Levnadskostnader i övrigt - begravningskostnad

Socialnämnden ska som regel ge ekonomiskt bistånd till sådana begravningskostnader som möjliggör en värdig begravning i de fall dödsboets tillgångar tillsammans med eventuellt efterlevande make/makas tillgångar inte är tillräckliga för att täcka skälig kostnad för begravning. Hänsyn ska tas till allmänt vedertagna begravningstraditioner och i förekommande fall olika religiösa och etniska gruppers speciella önskemål om hur en begravning ska ordnas.

Vid bedömning av försörjningsskyldigas betalningsförmåga prövas detta mot gällande norm för försörjningsstöd. Vid bedömning av dödsboets betalningsförmåga ska begravningskostnader gå före betalning av andra skulder t.ex. för hyra, el etc. Hänsyn ska tas till tillgångar exempelvis i form av försäkringar. Alla kända tillgångar som finns på dagen för dödsfallet avräknas direkt vid ansökan om begravningskostnad, även eventuell kommande skatteåterbäring. Som huvudregel ska kända inestående inkomster ej förskottas utan sökanden får begära avbetalning hos begravningsbyrån. När det gäller begravning av barn är det på grund av underhållsplikten enligt föräldrabalken föräldrarnas ekonomiska situation som avgör om socialtjänsten ska bevilja bistånd eller inte. Förutom kostnader som hör samman med att ta hand om stoftet och själva begravningsakten, bör i beloppet kunna ingå även enklare förtäring för en mindre krets av sörjande. I det ovan angivna beloppet kan även kostnad för inskription av gravsten ingå.

Socialnämnden kan som regel bevilja ekonomiskt bistånd till begravningskostnad upp till 45 % av prisbasbeloppet.

Då begravningen ska äga rum utomlands, ska socialnämnden som regel ge ekonomiskt bistånd som motsvarar kostnaden för begravning i Sverige. Däremot ingår som regel inte merkostnader för transport och begravning utomlands i rätten till bistånd.

I de fall det står klart att dödsboet kommer att erhålla försäkringar eller andra tillgångar som kan täcka begravningskostnaderna helt eller delvis, ska socialnämnden som regel ge ekonomiskt bistånd enligt 12 kap. 1 § SoL mot återkrav som förskott på förmån enligt 33 kap. 2 § SoL.

Levnadskostnader i övrigt - ekonomiskt bistånd - skulder

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till skulder.

Socialnämnden kan efter en individuell prövning ge ekonomiskt bistånd till skulder om det kan få allvarliga sociala konsekvenser för den enskilde när en skuld som gäller t.ex. boendekostnader eller hushållsel inte betalas, eller om det finns godtagbara skäl för att den enskilde inte har ansökt om bistånd till den kostnad som har gett upphov till skulden och nämnden bedömer att han eller hon hade beviljats biståndet om ansökan gjorts vid det tillfälle kostnaden uppstod.

Innan beslut om ekonomiskt bistånd till skulder ska alltid möjlighet till avbetalning prövas och dokumenteras.

Ekonomiskt bistånd för särskilda kostnader vid placering

Ekonomiskt bistånd - kostnader vid placering av barn och unga

I samband med att barn och unga placeras utanför egna hemmet kan ekonomiskt bistånd beviljas för att tillgodose barnets behov.

Om barnet har behov av grundutrustning i form av kläder inför en placering ska barnet som regel beviljas ekonomiskt bistånd upp till motsvarande en klädnorm enligt riksnormen.

Om barnet har behov av mobiltelefon i samband med akut placering för att uppnå skälig levnadsnivå kan socialnämnden bevilja ekonomiskt bistånd upp till 2 000 kronor.

Ekonomiskt bistånd - kostnader vid placering av vuxna

Särskilt om fickpengar och kostnad för kläder och medicin

Socialnämnden beviljar som regel ekonomiskt bistånd i form av fickpengar vid vistelse på sjukhus, institution eller i familjehem om behovet inte kan tillgodoses med egen inkomst. Fickpengar omfattar normposterna lek och fritid, hygien, kläder och telefon. Ekonomiskt bistånd ska också som regel utgå för kostnad för medicin i enlighet med det som anges i dessa riktlinjer.

Socialnämnden beviljar som regel inte ytterligare ekonomiskt bistånd till kostnad för klädinköp utöver fickpengar. Om det föreligger ett dokumenterat behov av extra kläder kan socialnämnden bevilja ytterligare ekonomiskt bistånd upp till ytterligare en klädnorm för en månad.

Särskilt om boendekostnad under placering

Socialnämnden beviljar som regel försörjningsstöd till boendekostnad, hushållsel och hemförsäkring som föreligger vid placeringens början i enlighet med det som anges i dessa riktlinjer.

Särskilt om kostnad för egenavgift vid vård och behandling

Socialnämnden beviljar som regel försörjningsstöd till egenavgift vid placering för kost och logi.

Särskilda gruppers förutsättningar för rätt till ekonomiskt bistånd

Bistånd till vuxna som studerar

Vuxna studerande ska som regel ha sin försörjning genom studiestödsformerna. Socialnämnden ska som regel inte ställa krav på att studiestödet ska räcka under en längre tidsperiod än den som angivits av den utbetalande myndigheten. Socialnämnden ska som regel inte kräva att den som står till arbetsmarknadens förfogande ska börja studera eller återuppta sina studier och ta lån för att själv klara sin försörjning eller livsföring i övrigt.

En vuxen studerande kan dock ges ekonomiskt bistånd:

- om han eller hon aktivt har sökt feriearbete men inte fått något,
- om han eller hon har fått ett feriearbete men får vänta på första löneutbetalningen,
- i akuta nödsituationer även under pågående termin eller
- om han eller hon deltar i grundläggande svenskundervisning för invandrare och behovet inte kan tillgodoses genom deltidsarbete.

I de fall där en vuxen ges ekonomiskt bistånd enligt ovan ska socialnämnden som regel inte ställa krav på heltidsarbete samtidigt med studierna.

Bistånd till barn och skolungdomar

Socialnämnden beviljar som regel inte ekonomiskt bistånd till barn och ungdomar som föräldrar är underhållsskyldiga för.

Om föräldrarna till ett barn eller till en skolungdom, som har fyllt 18 men inte 21 år, inte fullgör sin underhållsskyldighet och om socialnämnden inte kan förmå dem till det, kan nämnden överväga att ge ekonomiskt bistånd direkt till barnet eller skolungdomen utifrån ålder och mognad.

Om ett barn eller en skolungdom, som har fyllt 18 men inte 21 år, på egen hand ansöker om ekonomiskt bistånd kan nämnden vid behovsbedömningen överväga att bortse från föräldrarnas underhållsskyldighet i de fall

- barnet eller skolungdomen är utsatt för våld eller andra övergrepp av närstående eller
- barnet eller skolungdomen har bevittnat våld eller andra övergrepp av eller mot närstående.

Att utan medgivande från vårdnadshavaren bistå barnet ekonomiskt är dock en åtgärd som endast bör användas i undantagsfall.

Utbetalningsperiod och utbetalningssätt

Om ansökan om ekonomiskt bistånd avser en annan period än en kalendermånad, ska biståndet i regel beräknas från och med angivet datum.

Vid nödansökan ska socialnämnden räkna från dagen då ansökan inkom om den enskilde inte har angivit något annat.

Ekonomiskt bistånd ska som regel betalas ut månadsvis och direkt till den enskilde via något av de vanliga betalningssätten. Socialnämnden kan göra en utbetalning på annat sätt, om det är nödvändigt. Om utbetalningen av ekonomiskt bistånd görs på ett sådant sätt att det medför kostnader för den enskilde att hämta ut biståndet, ska nämnden ge bistånd till kostnaderna.

Extraordinära utbetalningssätt i form av rekvisitioner eller matkuponger ska endast användas i yttersta undantagsfall, om mycket speciella omständigheter föreligger.

Om ekonomiskt bistånd ges för en kortare period än en månad, ska socialnämnden använda sig av ett dagsbelopp. Dagsbeloppet räknas fram genom att beloppen i riksnormen multipliceras med tolv och sedan divideras med 365. Vid nödansökan görs beräkningen endast utifrån de poster i riksnormen som krävs för att avhjälpa nödsituation.

Om ett hushåll består av två personer som lever i ett parförhållande ska hälften av det beslutade försörjningsstödet betalas ut till vardera personen i hushållet. I undantagsfall kan det finnas skäl att frånga principen om jämställda utbetalningar. Ett exempel kan vara att det inte går att sköta sin ekonomi vid allvarlig sjukdom.

Ekonomiskt bistånd vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap

När krisledningsgrupp inom socialförvaltningen har fattat beslut om att aktivera kontinuitetsplaner för extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap, och där rätten till ekonomiskt bistånd inte kan utredas, får socialnämnden betala ut bistånd i enlighet med ansökan enligt 12 kap. 2 § SoL.

Socialnämndens ordförande får utöver detta fatta de beslut om undantag från dessa riktlinjer vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap som bedöms nödvändiga.

Del B Riktlinjer för bistånd till tillfälligt boende

I denna del anges specifika riktlinjer för bistånd till tillfälligt boende. Dessa gäller utöver det som anges i A-delen.

Utredning och handläggning av ansökan om tillfälligt boende

Handläggningstider

När en ansökan inkommer ska handläggning påbörjas genast.

När utredningsunderlag är komplett ska beslut fattas skyndsamt.

Tillhörighetsutredning

Utredning avseende att Norrtälje kommun är behörig kommun att pröva ansökan ska alltid göras inledningsvis vid en första ansökan samt vid behov.

Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län

I Överenskommelse om personer i hemlöshet, som gäller mellan kommunerna i Stockholms län, framgår att om person är eller har varit aktuell hos socialtjänsten någon gång de tre senaste månaderna, är det den kommunen som är ansvarig för att utreda och besluta om stöd. Personen ska fortsätta söka stöd hos den kommunen tills personen har fått ett stadigvarande boende i en annan kommun. Om personen inte har varit aktuell hos socialtjänsten de senaste tre månaderna är vistelsekommunen ansvarig för att göra en utredning av kommuntillhörighet. För mer information se [Överenskommelse om personer i hemlöshet \(storsthlm.se\)](https://www.storsthlm.se/overenskommelse-om-personer-i-hemloshet).

Underlag för beslut

Socialnämnden ska i förekommande fall kontrollera följande uppgifter innan beslut om bistånd till tillfälligt boende fattas:

- den eller de sökandes identitet (legitimation, pass)
- kontoutdrag från samtliga konton

Socialnämnden kan som regel avslå en ansökan om ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende när en enskild trots en särskild begäran inte förser nämnden med det underlag som behövs eller motsätter sig att nödvändiga kontakter tas.

Planering för att komma ur hemlöshet

I samband med att ekonomiskt bistånd till tillfälligt boende beviljas ska som regel en handlingsplan för att komma ur hemlösheten upprättas tillsammans med socialsekreterare senast inom fem arbetsdagar. Handlingsplanen ska bland annat innehålla krav på att den enskilde ska söka bostäder i hela kommunen och redovisa det. Socialnämnden ska som regel också ge information om olika hyresvärdar. Utifrån den enskildes framtidsplaner bör socialnämnden som regel vara behjälplig att ställa den enskilde i bostadskö i andra delar av Sverige, dock kan socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde flyttar från Norrtälje kommun.

Var och en ska, efter förmåga, bidra till att avhjälpa situationen. Socialtjänstens bistånd är inte kravlöst men kraven ska anpassas efter varje person, och ta hänsyn till personens integritet och självbestämmande.

Planeringen ska följas upp löpande och revideras vid behov.

Förutsättningar för bistånd till tillfälligt boende

Socialnämnden beviljar som regel inte bistånd till tillfälligt boende.

Socialnämnden kan bevilja bistånd i form av tillfälligt boende i upp till tre dygn enligt 12 kap. 1 § SoL för att undvika nöd.

Vid långhelg kan den enskilde beviljas tillfälligt boende i upp till ytterligare två dygn enligt 12 kap. 2 § SoL om behov föreligger.

Insatsen kan verkställas antingen via akutboende i egen regi eller köp av plats på annat boende.

Personer som har behov av tillfälligt boende under en längre tidsperiod kan beviljas tillfälligt boende vid akutboende i egen regi i ytterligare upp till 11 dygn enligt 12 kap. 2 § SoL. Detta för att möjliggöra för en mer långsiktig och hållbar planering.

Del C Riktlinjer för bistånd till boende med socialt bostadskontrakt

Generellt om bistånd till boende

Rätten till bistånd enligt socialtjänstlagen är inte avsedd att omfatta tillhandahållande av bostäder åt bostadslösa i allmänhet. I rättspraxis har rätt till bistånd genom tillhandahållande eller ombesörjande av bostad, som uppfyller kraven på skälig levnadsnivå, ansetts föreligga när den enskilde är helt bostadslös och har speciella svårigheter att på egen hand skaffa bostad.

Boende till nyanlända

Nyanlända som anvisas till Norrtälje kommun har enligt bosättningslagen rätt till boende under de två etableringsåren. I dessa fall tilldelas personen en bostad utan utredning och beslut. Om personen avviker eller säger upp boendet har kommunen inte längre skyldighet att tillhandahålla boende.

I enlighet med beslut i kommunfullmäktige (Dnr 2018-000593231) kan nyanlända som erhållit bostad utifrån kommunens skyldigheter enligt bosättningslagen beviljas bistånd i form av boende i gemensamhetsboende eller annat bedömt lämpligt boende ytterligare tid i vissa fall enligt 11 kap. 4 § SoL. För att ha rätt till bistånd ska den enskilde ha uttömt alla möjligheter att hitta eget boende.

Insatsen kan förlängas med sex månader i taget, upp till maximalt 24 månader under det att besittningsrätten avtalas bort. En förutsättning att bevilja insatsen och förlängning är att den enskilde deltar aktivt för att uppnå egen försörjning, vilket underlättar möjligheten till egen bostad.

Handläggning och utredning av ansökan om bistånd till boende

En utredning ska bedrivas skyndsamt och vara avslutad senast inom fyra månader.

Tillhörighetsutredning

Utredning avseende att Norrtälje kommun är behörig kommun att pröva ansökan ska alltid göras inledningsvis vid en första ansökan samt vid behov.

Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län

I Överenskommelse om personer i hemlöshet, som gäller mellan kommunerna i Stockholms län, framgår att om person är eller har varit aktuell hos socialtjänsten någon gång de tre senaste månaderna, är det den kommunen som är ansvarig för att utreda och besluta om stöd. Personen ska fortsätta söka stöd hos den kommunen tills personen har fått ett stadigvarande boende i en annan kommun. Om personen inte har varit aktuell hos socialtjänsten de senaste tre månaderna är vistelsekommunen ansvarig för att göra en utredning av kommundillhörighet. För mer information se [Överenskommelse om personer i hemlöshet \(storsthlm.se\)](https://www.storsthlm.se/overenskommelse-om-personer-i-hemloshet).

Underlag för beslut

Socialnämnden ska i förekommande fall kontrollera följande uppgifter innan beslut om bistånd till boende fattas:

- den eller de sökandes identitet (legitimation, pass)
- underlag som beskriver och styrker den enskildes speciella svårigheter att ordna bostad på egen hand
- dokumentation över den enskildes försök att hitta en bostad

Socialnämnden kan som regel avslå en ansökan om bistånd när en enskild trots en särskild begäran inte förser nämnden med det underlag som behövs eller motsätter sig att nödvändiga kontakter tas.

Omfattning och innehåll i insats

Insats i form av bistånd till boende innebär att den enskilde beviljas ett socialt bostadskontrakt där socialnämnden är förstahandshyresgäst och den enskilde är andrahandshyresgäst. Insatsen är tidsbegränsad till sex månader och kan förlängas med sex månader i taget.

Beslut och verkställighet

Beslut om insats ska tidsbegränsas till sex månader. Beslutet gäller omedelbart och ska verkställas skyndsamt.

Planering för att nå eget boende

I samband med att bistånd till boende beviljas ska som regel en handlingsplan för att nå eget boende upprättas tillsammans med socialsekreterare senast inom en månad. Handlingsplanen ska som regel innehålla krav på att den enskilde ska söka bostäder i hela kommunen och redovisa det.

Socialnämnden ska som regel också ge information om olika hyresvärdar. Utifrån den enskildes framtidsplaner bör socialnämnden som regel vara behjälplig att ställa den enskilde i bostadskö i andra delar av Sverige, dock kan socialnämnden inte ställa krav på att den enskilde flyttar från Norrtälje kommun.

Var och en ska, efter förmåga, bidra till att avhjälpa situationen. Socialtjänstens bistånd är inte kravlöst men kraven ska anpassas efter varje person, och ta hänsyn till personens integritet och självbestämmande.

Uppföljning

Insatsen ska följas upp var sjätte månad. I samband med uppföljning ska socialnämnden erbjuda den enskilde ett hembesök. I uppföljningen ska handlingsplanen följas upp och revideras.

Del D - Riktlinjer för insats Bostad först

I Norrtälje kommun kan personer beviljas bistånd i form av insats Bostad först. En ansökan om bistånd ska alltid först prövas utifrån förutsättningarna i 11 kap. 1 § SoL. Om den enskilde inte bedöms ha behov av bistånd i form av boende eller stöd i boende för att uppnå skälig levnadsnivå ska den enskildes ansökan prövas i enlighet 11 kap. 4 § SoL.

Omfattning och innehåll i insats

Insats i form av Bostad först innefattar boende med bostadssocialt kontrakt och bostadscoach. I inledande skede kan bostadscoach beviljas med 20 timmar i veckan i upp till en månad inför en inflyttning. Därefter kan bostadscoach beviljas med 3 timmar per vecka.

Handläggning och utredning av ansökan om Bostad först

En utredning ska bedrivas skyndsamt och vara avslutad senast inom fyra månader.

Tillhörighetsutredning

Utredning avseende att Norrtälje kommun är behörig kommun att pröva ansökan ska alltid göras inledningsvis vid en första ansökan samt vid behov.

Särskilt om personer i hemlöshet i Stockholms län

I Överenskommelse om personer i hemlöshet, som gäller mellan kommunerna i Stockholms län, framgår att om person är eller har varit aktuell hos socialtjänsten någon gång de tre senaste månaderna, är det den kommunen som är ansvarig för att utreda och besluta om stöd. Personen ska fortsätta söka stöd hos den kommunen tills personen har fått ett stadigvarande boende i en annan kommun. Om personen inte har varit aktuell hos socialtjänsten de senaste tre månaderna är vistelsekommunen ansvarig för att göra en utredning av kommuntillhörighet. För mer information se [Överenskommelse om personer i hemlöshet \(storsthlm.se\)](https://www.storsthlm.se/overenskommelse-om-personer-i-hemloshet).

Kriterier för att kunna beviljas bistånd i form av Bostad först

För att ha rätt till insats Bostad först i Norrtälje kommun ska personen uppfylla nedanstående kriterier:

- har skulder som gör att personen inte får ett eget kontrakt, och
- har svårigheter som innebär att personen inte kan söka bostad på egen hand, och
- har minst sex månader i hemlöshet enligt 1 och 2 Socialstyrelsens definition av hemlöshet:
  1. Akut hemlöshet, personer som sover i offentliga lokaler, utomhus eller i trappuppgångar, eller på akutboenden, härbärgen, jourboenden, skyddade boenden, vandrarhem eller motsvarande.
  2. Institutionsvistelse och stödboende – anstalt/institutionsvistelse eller boende på stödboende som är utan bostad inför planerad utflytt.
- har haft eller har ett skadligt bruk av alkohol/narkotika och/eller psykisk ohälsa, och
- vill bo i en hyreslägenhet och vill ta emot stöd från bostadscoach i sin bostad, och
- är beredd att följa de villkor som finns i bostadskontraktet och de åtaganden det innebär att vara hyresgäst (betala hyran, sköta sin lägenhet och inte störa grannar), och
- ger uttryck för en reell önskan att samarbeta med olika aktörer i syfte att komma ur bostadslöshet och därmed godkänner att nödvändig information får utbytas mellan socialnämnden, fastighetsavdelningen vid kommunstyrelsen och fastighetsägare.

Underlag för beslut

Socialnämnden ska i förekommande fall kontrollera följande uppgifter innan beslut om bistånd till Bostad först fattas:

- den eller de sökandes identitet (legitimation, pass)
- underlag som styrker skuld

Socialnämnden kan som regel avslå en ansökan om bistånd när en enskild trots en särskild begäran inte förser nämnden med det underlag som behövs eller motsätter sig att nödvändiga kontakter tas.

Beslut och verkställighet

Insats i form av Bostad först enligt 11 kap. 4 § SoL ska verkställas senast inom sex månader.

Beslut om bistånd i form av Bostad först ska tidsbegränsas till sex månader.

Uppföljning

Uppföljning av insats ska göras i god tid innan beslutet löper ut eller om behovet förändras under pågående beslutsperiod.

Ett år efter beviljad insats ska hyresvärden och socialnämnden besiktiga bostaden vid ett gemensamt hembesök. Vid detta tillfälle kontrolleras också om hyresskulder uppstått eller om rapporter om störningar har inkommit.

Övertagande av kontrakt

Två år efter beviljad insats tar den enskilde över hyreskontraktet under förutsättning att förutsättningarna för det är uppfyllda och insatsen i form av bostadscoach avslutas. Om den enskilde har behov av fortsatt stöd i boendet kan den enskilde som regel beviljas fortsatt insats i form av bostadscoach i max sex månader med max 3 timmar i veckan enligt 11 kap. 4 § SoL.